

Mäster Eckhart, Martinus och OX

Mäster Eckhart (1260-1327) var en tysk filosof och teolog. Han var dominikanmunk och en av medeltidens mest betydande mystiker. Inkquisitionen brännmärkte 28 av Eckharts satser år 1329. 17 satser avvisades och förklarades som heretiska och 11 satser förklarades som misstänkt heretiska. Eckharts skrifter censurerades och levde vidare under jorden, medan han tegs ihjäl inom kyrkans officiella kretsar. När påven Gregorius XI år 1369 med ett dekret sökte utrota kätteriet och bränna alla böcker, skrifter och predikningar som var skrivna på folkmål på bål, förintades även alla skrifter av Eckhart som man kunde komma över. Hans minne och verk levde vidare i en rad rhenländska kartusiankloster. Där upptäckte Nikolaus Cusanus (1401-1464), tysk kardinal, teolog och filosof Mäster Eckhart, som påverkade

honom mycket. Arvet gick sedan vidare till Ignatius av Loyola, (1491-1556) jesuitordens grundare. I vår tid har Friedrich Hegel, Erich Fromm och D.T. Suzuki intresserar sig för Mäster Eckharts skrifter.

Gudomen, Gud och X2

Finns det några likheter mellan Mäster Eckharts monistiska och trinitariska gudsbild, som består av både Guds etthet i Gudomen bortom alla distinktioner och relationer och av Guds treeniga liv, Fadern, Sonen och den helige Ande, där Gud föder sin Son, sitt ord, sin fullkomliga avbild i sig själv och i den ofullkomliga Guds avbild som varje människa är, och Martinus analyser av Gud och det levande väsendet som utgörande en treenig princip, "X1", "X2" och "X3", med det högtintressanta tillägget "OX", som Martinus i sin bok *Den intellektualiserade kristendomen*, st. 134 och 135, använder i betydelsen "det immateriella något". (I många andra delar av sitt huvudverk *Livets Bog* använder Martinus begreppen "X1" och "jaget" som synonyma med "det immateriella något".)

Har Mäster Eckhart, för över sex hundra sedan, beskrivit Martinus begrepp "OX" genom att han gör en åtskillnad i analysen av Gud genom att skilja på Gudomen: "den icke-verkande delen" och Gud: "den skapande och verkande delen?" Mäster Eckhart talar också om världens (skapelsens) evighet i platonisk-augustinisk mening; som en evig "idé" i Gud, medan "materieblivande" har kommit till i tiden. Mäster Eckhart talar också om "Själens grund", vilken är den "plats" där gudsmötet och "sammansmältningen" äger rum; "platsen" där Gud föds i människan. Benediktinmunken och författaren Cyprian Smith beskriver tankefigurerna "Själens grund" och "Gud bortom Gud" på följande sätt i boken *Paradoxens väg, Mäster Eckharts undervisning om andligt liv*. (2010):

Gud är verkligen en treenighet av personer, men han är också en enda, gudomlig natur, ett djupt mysterium utan namn, former och kännetecken – en "tyst öken". Om vi dras till denna avgrund, denna öken, denna "Gud bortom Gud", måste det vara för att det finns något inom oss som stämmer överens med den, som påminner om den. Precis som det finns en "grund av gudomlighet", en "Gud bortom Gud", finns det en "Själens grund" eller ett "jag bortom jag". Det namnlösa i mig ropar till det namnlösa i Gud: "Djup ropar till djup".

"Själens grund" och "Gud bortom Gud" är ett centralt tema i Eckharts skrifter, något han ofta återkommer till och beskriver ingående i sina verk och predikningar.

Låt oss nu titta på några exempel från Martinus och Eckharts sida, där både två, enligt min mening beskriver ett överordnat "Något som är" bortom alla ting och skapelser, fysiska så väl som andliga; som beskriver det utesägliga, det "Intet" eller den "Etthet" som Eckhart talar om och som, enligt min mening, också beskrivs av Martinus i begreppet "OX" – "det immateriella något" eller "det evigt levande något."

Först ger vi ordet till Martinus som skriver följande om jaget, "det immateriella något" eller OX i boken *Den intellektualiserade kristendomen*, st. 134 (2016).

Hur är de levande väsendena och Gudomen förbundna med varandra? För att förstå detta måste vi tillbaka till det område hos Gudomen som framträder som ett immateriellt något och som i verkligheten utgör Guds 'jag'. Detta immateriella något ska vi härnäst kalla 'OX'. Det besjalar hela världsalltet, både den fysiska och andliga sidan av det. Det utgör ett evigt levande något. [...]

Detta immateriella något – OX – som alltså inte är materia och enbart kan uttryckas som 'immateriellt', eftersom det inte kan förnimmas, bildar Guds jag och framträder på så sätt att det också bildar jaget i varje levande väsen. (Martinus, *Den intellektualiserade kristendomen*, st. 134)

[Utan jaget] finns det inte något levande väsen. Jag har därför kallat jaget 'det levande' i det levande väsendet. Det existerar i detta tillstånd som absolut stillastående eller som den 'den fasta punkt' kring vilket allt i världsalltet rör sig. I denna guldgloria börjar en ny gloria göra sig gällande. Denna visar sig som kulminerande ljus, och detta är början till det vi kallar 'ande'. Med denna andes anknytning till kristusväsendenas kosmiska talangkärnor kunde väsendet sätta igång rörelse. Det är det vi känner som tankestoff. Men här måste vi förstå att ingen rörelse av något slag sätter igång. Den har pågått i all evighet. Den kan inte annat än pågå. [...] Den enda plats där rörelse inte existerar är i guldglorian. Man måste alltså förstå att allt som vi betecknar som gloria är den fasta punkten. För ändringar kan endast äga rum i rörelse, och dessa förändringar i rörelse är det vi kallar 'skapelse'. (Martinus, *Den intellektualiserade kristendomen*, st. 11)

Här har alltså Martinus introducerat begreppet "OX". "OX" ger, som jag förstår det, ytterligare information om Gudomens beskaffenhet, som på ett fascinerande sätt öppnar upp för en djupare förståelse av X1:s *dubbla roller*: "OX" – Guds objektiva och existentiella urgrund eller aspekt. X1 – Guds subjektiva och funktionella aspekt. Mer om detta längre fram i texten.

På nedanstående rader kan vi se vad Mäster Eckhart skriver om Ettheten/Gudomen, hämtat ur Erwin Bischofbergers bok *Mäster Eckharts andliga undervisning* (1994), s.121-123:

Gud och Gudomen är åtskilda – just genom verkande och icke-verkande. Eckhart skriver att 'Gud är bortom Guds egenskaper – Gud är Ettheten'. Ettheten syftar till egenskapen bortom alla egenskaper. Ettheten är en meta-term. Eckhart skiljer alltså mellan Gud och den gudomliga urgrunden och kallar denna gudomliga urgrund Gudom (*Gotheit*).

Eckhart skiljer alltså mellan Gud och den gudomliga urgrunden och kallar denna gudomliga urgrund Gudom. Gudomen, den gudomliga urgrunden är "varken fader eller son eller helig ande." Gudomen är en "icke-person", ja, till och med "en icke-gud" – ett "intet".

Hos Eckhart är alltså Guds etthet "utan alla egenskaper". Därmed är Ettheten "ren". Egenskaper som godhet, rättvis eller kärleksfull lägger något till Ettheten, något som tillhör den verkande delen av Gudomen: Gud. Ettheten är "renare" än godheten eller kärleksfullheten. Dessa begrepp lägger till något som inte är Gudomen. Eckhart menar att Gudomens egenskaper utplånar alla

egenskaper: ”I det att Gud är ett, så är Guds Gudom där”. Ettheten eller Gudomen kommer alltså *före* Gud.

Här blir den apofatiska eller den negativa teologins språkbruk det enda sätt varigenom man kan beskriva Gudomen: genom att tala om Gud i negationer, dvs. beskriva vad Gudomen inte är. För att uppleva Gud måste man göra sig av med alla invanda föreställningar om Gud. Alla begreppsdefinitioner av Gud måste avlägsnas till förmån för ett bildlöst skådande. Ande möter ande.

Eckhart menar att ”åtskillnaden mellan de gudomliga egenskaperna, nämligen Guds makt, vishet, godhet och liknande, helt och hållet är att tillskriva vårt förstånd, som försöker begripa Gud”. Ordet Gud, menar Eckhart, avser en verklighet som människan sätter sin egen mänskliga prägel på. Ordet Gud innefattar en mängd positiva egenskaper. Det är därför som Eckhart menar att vi människor pratar om ”Gud” och inte om ”Gudomen”. Vidare menar han att allt som är i Gudomen är Ettheten, och den kan man inte tala om annat än i negationer: ”Gud och Gudomen är åtskilda – just genom ”verkandet” och ”icke-verkandet.”

Eckhart tillskriver inte Gud några bestämda positiva egenskaper. Han nöjer sig med att säga vad Gud inte är. Gud, eller rättare sagt Gudomen, är för Eckhart ”ofattbar”, ”outgrundlig”, ”utan namn”, ”utanför alla kategorier”, ”utan verksamhet”, ”bottenlös”, ”varken det ena eller det andra”, ”varken det eller detta”, ”ett icke-förnuft”, ”en icke-person” och en ”icke-gud”. Återigen: ett ”intet”.

För att förklara och stadfästa Gudomens ”renhet” skriver Eckhart följande: ”Gud är intet; inte så som vore han utan vara. Fastmer är han varken det ena eller det andra av det som man kan påstå något om – han är ett vara över alla vara. Därför måste sättet, med vilket man skall älska honom, vara utan sätt – *er ist ein weiseloses Sein.*”

Eckhart är inte ute efter att förminska Gud, utan han vill utesluta alla mänskliga beskrivningar av honom. Det framgår tydligt i följande citat: ”En mästare säger: den som tror att han har lärt känna Gud och att han därvid verkligen har kunskap om något, han känner inte Gud. Men när jag påstår att Gud inte är något vara, och är *över* varat så har jag därmed inte fränkämt honom varat, tvärtom har jag upphöjt det i honom.”

När Eckhart säger att Gud är ingenting, menar han ingenting som vi kan föreställa oss. ”Och är Gud varken godhet eller verklighet eller sanning eller något, vad är han då? Han är ett intets intet (*nihetes nith*), han är varken det ena eller det andra.” För att kunna möta Gud måste vi alltså göra oss av med våra invanda begrepp och mänskliga föreställningar Gud. På så sätt kan vi närma oss den gudomliga, ”rena” kärnan. Jag citerar återigen ur Bischofbergers bok *Mäster Eckharts andliga undervisning*, s. 124:

”I formeln ’intets intet’ står det första ’intet’ för den absoluta tomhet på allt innehåll som utmärker mystikens medvetande i den mystiska erfarenheten av Gudomen. Det andra ’intet’ syftar på Gudomen själv. Den är inte något (bredvid något annat), den är radikalt annorlunda, så annorlunda att den är ett intet.”

Guds födelse i människan

Mäster Eckhart skriver på flera ställen om Guds födelse i människan. Hos Eckhart är Guds vara ett något som ”ständigt bor i det allra innersta”. Därför ska människan, om hon vill finna Gud, söka sig inåt i sig själv. Hos Eckhart handlar Guds födelse om en inre tillväxt av själskrafterna som gör det möjligt för henne att handla som Kristus. Eckhart menar att själens innersta kärna utgör beröringspunkten mellan det gudomliga och människan. Där, i själens innersta kärna, i dess

”inre gnista”, äger mötet mellan Gud och människa i gudsfödelsens skeende rum. Detta själsliga centrum återkommer Eckhart ständigt till i sina skrifter, predikningar och i sin andliga lära. Eckhart betraktar Guds liv som en *evigt* pågående process, som han benämner Guds födelse i människan.

Vad menar Eckhart då med ”Guds eviga födelse i människan”? Jag citerar återigen ur Bischofsbergers bok *Mäster Eckharts andliga undervisning*, s. 64:

”Fadern föder sin Son, och detta bereder honom en sådan glädje, [...] och från dem bägge blommar den *Helige Ande* fram. När Fadern föder Sonen i mig, är jag samme Son och icke någon annan; väl är vi olika i vår jordiska existens, men där är jag samme Son och icke någon annan.”

Människan dras alltså in i – och har alltid befunnit sig i – den treenige Gudens inomgudomliga liv, där själen är ett med Sonen, även om den inte är identisk med honom.

Grunden för gudsfödelsen i Gud själv och i människans egen existensgrund är enheten i Gud. Det råder ett dialektiskt förhållande mellan enheten Gud som säkerställer gudsfödelsens andliga och eviga rytm (”i varje Guds andetag”, som Eckhart säger) och gudsfödelsens dynamiska skeende, genom vilket Gud uttrycker sitt väsen i sin Son. Enheten i detta mest ursprungliga och i grunden enda-eviga reella skeende är så stor att mångfalden inte har någon chans att bryta sönder det som ”alltid” har skett och alltid kommer att ske”. (*Mäster Eckharts andliga undervisning*, s. 66.)

En annan kyrkofader, Origenes, skriver helt i Eckharts anda följande om denna gudomliga födelse: ”Salig är den som ständigt föds ur Gud. Den rättfärdiga människan föds inte bara en gång ur Gud, utan han föds ständigt i varje god gärning i vilken Gud föder den rättfärdige. Om nu Frälsaren ständigt föds genom Fadern, då föder Gud ständigt också dig med varje gärning, med varje tanke i honom, om du har barnskapets Ande. Och född på det sättet blir du en ständigt pånyttfödd gudsson i Jesus Kristus” (citerad ur *Mäster Eckharts andliga undervisning*, s. 71.)

Hans Hof (1922-2011) svensk präst, mystiker och professor i religionsfilosofi, skriver i sin artikel [Den universella mystiken. Vägvisare till svar på frågan om Gud](#), följande om det som Eckhart kallar för det gudomliga sonskapet:

Det är här fråga om en relation mellan människan i detta inre kosmos och ett absolut bortom, bortom medvetandet, bortom kosmos, det gudomliga som ett absolut

bortom. Det finns många namn på denna relationernas relation – the cosmic mind, the cosmic unity, den kosmiske Kristus, Logos/Ordet. Innehållet i denna kosmiska, mystiska relationsprocess, beskriver Mäster Eckhart så: Gud föder mig som sin son. Det vill säga: den innersta förbindelsen mellan kosmos liv som kosmos, som levande intelligent helhet, och det gudomliga som det absoluta bortom, den förbindelsen – Kristus-relationen, the cosmic mind – blir min personliga identitet. 'Nu lever icke mer jag utan Kristus lever i mig.' Kristus-relationen är innehållet i min jag-identitet.

Hof skriver vidare att:

Det finns exempel på aktiv kontemplativ erfarenhet i form av bildupplevelse av det, som Eckhart kallar gudsfödelse eller upprinnelse ur Gudomens djup. Jag tror, att Eckhart använde sina bildliga beteckningar 'sonskap', 'gudsfödelse' och 'upprinnelse' som – i efterhand gjorda – beteckningar på något han upplevde i ren, dvs. bildlös, kontemplation. Jag finner det ytterst intressant, att de bilder som framkallas av innehåll i aktiv kontemplation kan återge innehåll i den tysta, bildlösa kontemplationen. Därmed har vi fått en nyckel till bättre förståelse av vad det är som sker i det rent kontemplativa medvetandet i den universella mystiken. [Den universella mystiken. Vägvisare till svar på frågan om Gud.](#)

Hos Martinus finns livsmysteriets lösning inbakad i förståelsen av begreppen "0X", "X1", "X2" och "X3" (Gudomen, jaget/skaparen, skapar- och upplevelseförmågan och det skapade) samt i förståelsen av skillnaden mellan 0X och X1 och den dubbelroll som X1 spelar. Martinus beskriver Gudomens ("0X") medvetandegörande av sig själv ("X1") som ett evigt skapandet av kontraster i en fysisk och andlig tids- och rumsdimensionell illusorisk verklighet ("X2" och "X3"). Ole Therkelsen beskriver på ett förtjänstfullt sätt skillnaden mellan 0X och X1 i kapitel 12 i boken *Martinus og den ny verdensmoral* (2009). Ole Therkelsen utgår från symbol 100 i symbolboken, *Den eviga världsbilden*, del 6, för att beskriva skillnaden mellan 0X och X1. (Symbol 100 består en liksidig triangel och var den första symbol Martinus tecknade 1924.) Nedan följer Martinus förklaring av symbol 100:

"Den orsakslösa orsaken" eller "den första orsaken"

Det bakom alla ting existerande "något" som utgör en treenig princip:

X1, som Fadern, Försynen eller Alltet.

X2, som den i allt existerande "skaparförmågan" eller "gnistornas värld".

X3, som "formernas värld" eller "det skapade".

Ole Therkelsen skriver i sin bok *Martinus og den ny verdensmoral* att vi på de två första raderna i symbolförklaringen kan se att Martinus skriver att "den orsakslösa orsaken" eller "den första orsaken" kommer först och "skapar" eller "föder fram" den treeniga principen X1, X2 och X3. Av detta följer, enligt Ole Therkelsen, att 0X är samma sak som den första orsaken. 0X kommer alltså före X1, X2 och X3. Den första nollan representerar det immateriella eller gudomliga något som innefattar allt. Alla kontraster upphäver här varandra, vilket medför att nollan representerar den initiala tomheten. Nollan utgör analysens början och är ett representativt uttryck för 0X eller det immateriella något. Nollan kommer före den treeniga analysen och utgör utgångspunkten när man analyserar livet eller det immateriella någots inneboende aspekter. 0X och X1 utgör alltså två analytiska infallsvinklar till det immateriella eller "den orsakslösa orsaken". Livet självt har ingen början, men den djupaste analysen av livet måste med nödvändighet ha en början. Den måste ha sin utgångspunkt i det som existerar, nämligen det immateriella något, eller initiala tomheten, som innefattar allt.

Den första tomheten är alltså den nolla eller 0X man har innan man börjar med analysen av livet. Efter det följer de tre inbördes avhängiga faktorerna X1, X2 och X3. Den första tomheten är således ett representativt uttryck för det 0X, som kommer före den treeniga principen i analyskedjan. X1 och 0X uttrycker olika analytiska infallsvinklar till ”det immateriella” eller ”den orsakslösa orsaken”.

I boken *Den intellektualiserade kristendomen* introducerade Martinus begreppet 0X i st. 134 och 135. Vi kan genom införandet av begreppet 0X tänka oss att X1 har haft en dubbelroll vid beskrivningen av det immateriella. Man skulle kunna låta 0X beteckna det immateriella utifrån en existentiell och objektiv synvinkel och låta X1 beteckna det immateriella utifrån en funktionell och subjektiv synvinkel, som Ole Therkelsen skriver i sin bok.

Ole Therkelsen skriver vidare att 0X representerar en omanifesterad och existentiell princip och att X1 representerar en funktionell princip. X1 fungerar då som jaget eller skaparen som tillsammans med skaparförmågan, X2, och det skapade, X3, utgör det levande väsendet. X1, X2 och X3 utgör alltså de tre funktionella principer som måste finnas till för att det immateriella något ska kunna fungera som ett levande väsen. 0X har i det sammanhanget ingen funktionell roll utan utgör den existentiella aspekt som utgör förutsättningen för att det gudomliga något ska kunna uppleva livet. 0X är lika med det immateriella betraktat från den objektiva sidan, medan X1 är lika med det immateriella betraktat från den subjektiva sidan. X1 utgör och upplevs som det skapande och upplevande jaget av det levande väsendet. Det utgör den eviga centrum- eller jagförnimmelsen i alla levande väsen. Denna jagupplevelse, X1, gör det möjligt för det levande väsendet att skilja mellan ”jag” och ”det”, mellan sig själv och omgivningen.

I sin bok argumenterar Ole Therkelsen för att 0X representerar en omanifesterad och existentiell princip, medan X1 representerar en funktionell princip. X1 fungerar som jaget eller skaparen, vilken tillsammans med skaparförmågan, X2, och det skapade, X3, utgör det levande väsendet. Tillsammans utgör X1, X2 och X3 de tre funktionella principerna som måste finnas till för att något ska kunna framstå och fungera som ett levande väsen. Men 0X har inte en funktionell aspekt, det har endast en existentiell aspekt, enligt Ole Therkelsen.

0X är det immateriella sett från en objektiv sida, medan X1 är det immateriella sett från en subjektiv sida, då X1 av det levande väsendet upplevs som jaget. Alla väsen har en evig centrumförnimmelse eller jagförnimmelse i kraft av X1. Tack vare X1 kan det levande väsendet skilja mellan ”jag” och ”det”, mellan sig själv och omgivningen. (*Martinus og den ny verdensmoral*, kap 12.)

Ole Therkelsen beskriver skillnaden mellan 0X och X1, X2 och X3 på följande sätt: ”Martinus förklarar i sina analyser att X1, X2 och X3 ömsesidigt förutsätter varandra. En skapare tillsammans med materian är utan mening utan en skaparförmåga. En skaparförmåga tillsammans med materien är utan mening utan en skapare. Skaparen tillsammans med skaparförmågan är utan mening utan materien. Däremot kan 0X stå ensam som förutsättningen för de tre X:en i analysen av livsmysteriet.” (*Martinus og den ny verdensmoral*, kap 12.)

Ole Therkelsen avslutar sitt resonemang om skillnaden mellan 0X och X1, X2 och X3 på följande sätt: ”Det är just analysens början eller Martinus första analys av livet i form av 0X, den första orsaken eller det immateriella, som rättfärdiggör denna benämning. Det immateriella i form av 0X är nämligen summan av allt som existerar. 0X är summan av alla existerande kontraster. Det evigt existerande, oföränderliga, immateriella 0X måste sålunda vara hela ryggraden eller grundstammen i en evig världsbild. 0X, X1, X2 och X3 har emellertid ingen reell existens. Det enda som reellt existerar är det levande världsallett som utgörs av de levande väsendena. Livet existerar! Livet fungerar!” (*Martinus og den ny verdensmoral*, kap 12.)

Jag rekommenderar varmt en läsning av kap 12 i *Martinus og den ny verdensmoral* i sin helhet.

Vi låter Martinus få sista ordet: ”Allt som över huvud taget existerar är en levande, arbetande organism.” (*Livets Bog*, del 7, st. 2658,1)

Summa summarum

Som framgår av ovanstående textrader, menar jag att Mäster Eckhart har beskrivit det som Martinus benämner som ”0X” eller ”det gudomliga något”. Både Martinus och Eckhart kommer fram till en första initial omanifesterad

verklighet ur vilken all skapelse emanerar i all evighet. Det är det ”mörka ljuset”, ”det intet”, som mystiker i alla tider, i alla religioner, har talat om. Den initiala verkligheten kan man inte uppleva med sinnen, utan endast med intuitionen. Alla stora mystiker, med Mäster Eckhart som en av de främsta, har genom ett intuitivt ögonblick, en eller flera kosmiska glimtar, kommit i kontakt med livets allra innersta kärna: Gudomen eller 0X.

För mig är det helt logiskt att Gudomen utgör 0X i sin objektiva, existentiella urgrund och att urgrunden blir till Gud genom principerna X1, X2, X3 i sin subjektiva, upplevande och funktionella roll, som varande den ”del av” Gudomen som skapar och håller skapelsen igång, som därigenom i all evighet upplever kontraster i rörelsernas fysiska och andliga världar. För inte sant, när alla levande väsen tekniskt sett utgör en kopia av Gud, dvs. har ett X1, X2 och ett X3, och därigenom blir ett subjekt som kan uppleva kontraster, som kan uppleva skillnaden mellan ”jag” och ”det”, varför skulle då inte Gud vara ett subjekt, ”X1”, som har en skapar- och upplevelseförmåga, ”X2” och som producerar skapade, kontrasterande timliga ting i X3-området? Varför skulle inte Gud utgöra 0X – ”det gudomliga något” – i sin absolut innersta, omanifesterade och vilande ”kärna” och samtidigt utgöra principerna X1, X2 och X3 i sin aktivt, skapande och upplevande del? 0X – ”det gudomliga något” – utgör världsaltets eviga urgrund. Det är alltets djupaste fundament och absoluta förutsättning för en differentierad och evig pågående skapelseprocess. Varifrån skulle Gudomen hämta den eviga lusten till skapelse och upplevelse, om inte ur sitt omanifesterade djupet, där den eviga jämvikten och balansen – ”den fasta punkten” – utgör förutsättningen för att subjektet Gud, ”X1”, ska manifesterar sig som den innersta upplevande faktorn; som den som ”måste” bryta sig ut ur sin initiala omanifesterade urgrund och bli den företeelse som kan och vill uppleva livet, genom att i all evighet uppleva sig själv genom ett oändligt antal timliga väsen med varierande fysiska och andliga manifestationer. I det omanifesterade djupet, 0X, finns alla de hittills oprövade manifestationsformer som ”triggar” Gudomen att i all evighet omskapa sig själv i nya manifestationsformer med hjälp av X1, X2 och X3-principerna. Gudomen/Gud = 0X/ X1, X2 X3.

Martinus beskriver denna denna märkliga och högst enastående process i st. 11 av *Den intellektualiserade kristendomen* på följande sätt:

[Utan jaget] finns det inte något levande väsen. Jag har därför kallat jaget ’det levande’ i det levande väsendet. Det existerar i detta tillstånd som absolut stillastående eller som ’den fasta punkt’ kring vilket allt i världsaltet rör sig. I denna guldgloria börjar en ny gloria göra sig gällande. Denna visar sig som kulminerande ljus, och detta är början till det vi kallar ’ande’. Med denna andes anknytning till kristusväsendenas kosmiska talangkärnor kunde väsendet sätta igång rörelse. Det är det vi känner som tankestoff. Men vi måste här förstå att ingen rörelse av något slag sätter igång. Den har pågått i all evighet. Den kan inte annat än pågå.

Här är Martinus inne på något mycket intressant. Han beskriver ”den fasta punkten” som den första guldglorian (0X i min tolkning). Ur denna guldgloria ger sig en annan eller ny guldgloria till känna (X1/X2 i min tolkning). Detta kulminerande ljus (moderenergin i min tolkning) är det samma som början till medvetande (då ande hos Martinus alltid är det samma som medvetande). Detta medvetande ”förbinder sig” med kristusväsendenas kosmiska talangkärnor (de kosmiska skaparprinciperna, X2, i min tolkning) och sätter igång eller vidmakthåller rörelsen (X3 i min tolkning). Som jag ser det har Martinus här beskrivit den process där ”det gudomliga något”, ”den absoluta stillheten”, 0X/X1, blir ett skapande och upplevande subjekt, genom att X1 träder in i sin skapande och upplevande roll och i samspelet med kristusväsendenas kosmiska talangkärnor, X2, skapar tankestoff och därmed sätter igång eller vidmakthåller rörelsen i X3-området. Då Guds medvetandet är tids- och rumsdimensionellt, måste Gud bryta sig ur sin 0X-tillvaro, den objektiva och existentiella urgrunden, ”den absoluta stillheten,” och bli till ett skapande och upplevande subjekt, X1, X2 X3, som nu får sin egen existens bekräftad genom det eviga samspelt med universums myriader av ”fasta punkter”.

Här kan vi se en fascinerande samstämmighet i beskrivningen av Gud hos Martinus och Mäster Eckhart, då båda talar om en ”icke-verkande del” eller ”Något som är” = 0X eller Gudomen och ”en verkande del” = X1, X2, X3 eller Gud.

Guds upplevelseförmåga är ett mysterium. Att Gud bryter sig ut ur 0X och blir till ett subjekt, X1, med ett X2 och ett X3, gör det inte lättare att begripa hur det går till. För att inte tala om Guds uppdelning av sig själv, med hjälp av moderenergin, i myriader av ”fasta punkter” (*Den intellektualiserade kristendomen*, st. 128). Hur går den fantastiska process till? Vi får helt enkelt bida vår tid tills det kosmiska medvetandets inträdet är ett faktum. Först då faller saker och ting på sin plats.

Men, man kan ju under tiden fundera över om 0X, urgrunden, är alls vår urgrund eller om den är förbehållen Gudomen. Är det så att när vi möter Gudomen, 0X, genom X1 eller vårt jag, har vi då urgrunden som utgångspunkten för vår livsupplevelse eller är urgrunden allena förbehållen Gudomen? Finns det en gräns som vi inte kan passera, då vi aldrig kan uppleva det samma som Gud gör, dvs. uppleva allting på en gång?

Alla levande väsen i världsalltet utgör enligt Martinus ett subjekt, dvs. en evig och suverän jag-del i Guds ”kropp”. Även Gud utgör en jag-del i sig själv; en jag-del som innefattar alla andra jag-delar och som därmed utgör ett allomfattande ”meta-jag”. Det levande väsendet kan aldrig, som jag har förstått det, ”kliva ur” sin egen subjektivitet och gå in i Guds jag eller subjektivitet, för att därigenom betrakta sig själv utifrån. Då skulle det egna seendet, den egna subjektiviteten, gå förlorad.

Filosofen Jonna Bornemark klargör frågan i boken *Kroppslighetens mystik – en filosofisk läsning av Mechthild von Magdeburg* (2015):

Omöjligheten att omvandla subjektiviteten till individuella och objektifierade psyken finns med som ytterligare en sorts blindhet eller mörker i diskussionen om ljus och seende i III:2. Att ha solen i ögonen (’du är solen i alla ögon’) innebär ju just att man inte ser något. För människans kunskap finns en gräns eftersom den inte helt och fullt kan skilja sig från, och därmed få syn på, seendets förutsättningar. Seendet eller subjektiviteten låter sig helt enkelt inte skilja sig från, och därmed få syn på, seendets förutsättning. Seendet eller subjektiviteten låter sig helt enkelt inte göras om till något fullt synligt. Subjektivitetens rörelsefrihet är ju ständigt det som

ser och när man försöker omvandla det till något synligt förflyttas subjektiviteten genast till seendet av det synliga. (Bornemark, *Kroppslighetens mystik – en filosofisk läsning av Mechthild von Magdeburg* (2015), s. 80-81)

Där går, som jag ser det, gränsen för vår gudomliga kapacitet. Att urgrunden därmed är reserverad för Gudomen eller ”Något som är”, ”0X”, förefaller mig vara det troligast svaret på frågan. Det kommer alltid att finnas en gräns mellan vårt eget seende och Guds seende. Vi blir aldrig helt och fullt det samma. Sammansmältningen blir inte total eller jag-utplånande, inte ens i ”den gudomliga världen”. (Det är ju därför som det levande väsendet går in i ett nytt spiralkretslopp efter vistelsen i salighetsriket, just för att jag-delen inte ska utplånas.) Upplevelsen i ”salighetsriket” förefaller mig vara det närmaste vi kan komma i Guds sätt att uppleva tillvaron: att vara den ”härskande” faktorn bakom skapelsen; vara den enda verkligt sanna upplevaren av det skapade resultatet. Svaret på hur detta nu verkligen förhåller sig, ligger och väntar på oss i en avlägsen framtid. En framtid där vi inte längre behöver spekulera kring dessa frågor. Då vet vi svaret, därför att vi själva är eller utgör svaret.

Många av historiens stora mystiker har, anser jag, haft betydande kosmiska glimtar. Inte minst gäller detta Mäster Eckhart. Jag menar att Eckhart har upplevt och förstått skillnaden mellan 0X och X1. Hos Eckhart finner vi två helt centrala aspekter i hans lära: *rörelsen och vilan*. ”Å ena

sidan är där utveckling, tillväxt, förändring och förvandling. Där finns också energi och dynamisk kraft. Å andra sidan är där stillhet, en form av tidlöshet och av förhållanden som inte är föremål för förändring eller förvandling utan som ständigt förblir detsamma. Ingenting vinnes här och ingenting förloras; allt hålls i ständig jämvikt” (Cyprian Smith, *Paradoxens väg* (2010), s. 163)

Detta ömsesidiga förhållande mellan rörelse och vila i Eckharts verklighetsbeskrivning är, enligt min mening, samma verklighetsbeskrivning som Martinus ger nära han beskriver relationen mellan 0X och X1, X2 och X3 i symbol nr. 100 ”Den orsaklösa orsaken eller den första orsaken” i Den eviga världsbilden, del 6. Här blir X1:s dubbelroll

tydlig och förklaringen till differentieringen mellan Gudomens eviga omanifesterade stillhet, 0X, vilans aspekt, själva urgrunden, och den i materien, tiden och rummet upplevande och skapande X1, X2 och X3-delen: rörelsens och livsscenens domän, möjliggjord genom urbegärets och moderenergiens pådrivande verksamhet.

Genom X1:s dubbelroll, som utgörande både 0X och X1, blir Gudomens livsupplevelse genom sin skapande roll tydlig och klar. Något Martinus förklarar i *Den intellektualiserade kristendomen*, st. 129:

Vad är livet? Och hur sker förnyelsen? Vad livet angår är det i sig självt en förmåga att uppleva och skapa. Gud äger alltså denna förmåga. Gud måste också kunna skapa eller frambringa de skapade tingen, annars hade det inte funnits någonting att uppleva. [...] Vad är det som gör Gud levande och skapande? Det som gör världssalltet levande och därmed till en evig, allt behärskande, levande, allvetande, allsmäktig och allkärleksfull Gudom är allt det vi har nämnt som inte är tillgängligt för förnimmelse och som därför existerar utanför tid och rum, och därför bara kan analyseras som ’något som är’. Detta ’något som är’ är världssalltets absolut ’fasta

punkt'. Absolut all kraft ryms i detta för sinnena immateriella 'något'. Denna världsaltets 'fasta punkt' är alltså inte en 'fast punkt' i den meningen som människorna är vana att se inom tid och rum. Här utgör den fasta punkten den principen att fastare stoff är fundamentet för det mindre fasta eller lättare stoffet. Dessa fasta punkter eller fundament är alla skapade och därför skenbara och förgänglig. Var och en av dem är i själva verket en källreaktion från den verkliga, immateriella fasta punkten eller jaget. Den verkligt fasta punkten är däremot inte tids- och rumsdimensionell. Den är evig till sin natur.

Martinus fortsätter förklaringen av det levande väsendets innersta släktskap med Gud genom att slå fast följande:

Vi har alltså kommit fram till att varje levande väsen utgör något av Guds jag och något av Guds andliga kropp eller struktur och även något av Guds fysiska struktur. Dessa kommer således också att framträda med en synlig fysisk struktur och en osynlig andlig struktur av immateriell natur". (*Den intellektualiserade kristendomen*, st. 135)

Kan relationen mellan 0X – "något som är" – och X1, X2 och X3 – "den skapande, verksamma och upplevande delen av Gudomen" – beskrivas tydligare än genom dessa båda exempel?

Men återigen: "Allt som överhuvudtaget existerar är en levande, arbetande organism" (*Livets Bog*, de, 7, st. 2658,1). 0X, X1, X2 och X3 har ingen reell existens. De är en tankekonstruktion som gör det möjligt för oss att skapa oss en liten förståelse för vad Gudomen är, hur denna entitet "fungerar" och vilken vår relation till denna entitet är. Det är lite som med kartan kontra verkligheten. Vi är alla kartläsare intill den dag vi står i begrepp att genomgå "Den stora födelsen" och därigenom bli en del av Guds primära medvetandezon. Då ser vi livet, då känner vi livet, då *är* vi livet.

Lars Palerius, september 2018